

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ನವೆಂಬರ್ ೧೯೯೮

ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೪, ೧೯೯೮ರಂದು ಸಿರಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಂಗ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ
ಅರನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪೂಜ್ಯರಥ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾವಿರತ ಕಂಟನ ಪ್ರತಿಮೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಸಮಾರಂಭದ
ದಿವ್ಯಸಾನಿಧ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ತರಬಾಳು ಜಗದ್ಗುರು
ಡಾ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಗೌರವ ಸಮರ್ಪಣೆ.

ವೀರಶೈವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ

("ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸೂಪರ್ ಬಜಾರ್, ವಿಜಯನಗರ")

ದೂರವಾಣಿ : ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ : 2872866 / 2870204 ಮಿನಿ ಬಜಾರ್ : 3351114 ಕ.ಸೂ.ಬಿ. : 3359607

I. "ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸೂಪರ್ ಬಜಾರ್" ವಿಜಯನಗರವು ವೀರಶೈವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು, ದಿನಾಂಕ 10.12.97ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

- ಈ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಮಟ್ಟದ, ನಿಖರವಾದ ಬೆಲೆಯ, ಬಳಸಲು ಸಿದ್ಧವಾದ, ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಧನ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಧುನಿಕ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು, ಪಿಂಗಾಣಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಸ್ಕ್ರೀಲ್, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ, ಇಂಡಾಲಿಯಮ್, ಎಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಗಡಿಯಾರಗಳು ಮುಂತಾದ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಖುದ್ದಾಗಿ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ ಇಂಡೆಂಟ್ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.
- ಸದಸ್ಯರು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 2ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇದೆ.
- ಶ್ರೀ ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿರುವ ಎಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಕೈಗಡಿಯಾರಗಳು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

II. ವೀರಶೈವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವ ಕೇವಲ ಮೂರನೇ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಏನಂತೆ.

- ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಶೇ. 12.50 ರಂತೆ
 - ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 3 ವರ್ಷದವರೆಗೆ (ಕನಿಷ್ಠ 13 ತಿಂಗಳು) ಶೇ. 14.00 ರಂತೆ
 - ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು (ಕನಿಷ್ಠ 37 ತಿಂಗಳು) ಶೇ. 15.00 ರಂತೆ
 - ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಶೇ. 6.00 ರಂತೆ
- ಎ. ಕನಿಷ್ಠ ರೂ. 10,000.00 ಠೇವಣಿ ಇಡುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಸಲು ಅವಕಾಶವುಂಟು.
- ಬಿ. ಠೇವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 85ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವುಂಟು.
- ಸಿ. ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನದ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಸಹ ಉಂಟು.
- ಡಿ. ನೀವು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ ಹಣವು 57 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಅ. ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)
ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

(ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಯ್ಯ)
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

(ಬಿ.ಬಿ. ಉಮೇಶ್)
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಪರಮಶಿರಯ್ಯ	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಗುರುನಂಜಯ್ಯ	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಎಲ್. ರಾಜಪ್ಪ	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಸ್ವಾಮಿ	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ನಾಗಬಸಪ್ಪ	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಮಹದೇವಪ್ಪ	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀಮತಿ ಎನ್. ಗಿರಿಜ	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಸಿ. ಹೆಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್	ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಗಂಗಯ್ಯ	ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀಮತಿ ಲೋಕಮತಾ ಶಿವಣ್ಣ	ಸ. ನಾಮಾಂಕಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ರಾಜಶೇಖರಯ್ಯ	ಸ. ನಾಮಾಂಕಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ಹೊರಕೇರಿ	ಸ. ನಾಮಾಂಕಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು	ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ	ಬಿ.ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ.ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ
ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್	ಬೆಂಗಳೂರು ನ. ಜಿ. ಉಪನಿಬಂಧಕರು		

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರೇಸೀಮೆ

ಸಂಪಾದಕರು
ಹೆಚ್. ವಿ. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು
ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಗಂಗಪ್ಪ
ಎಂ. ರೇಣುಕಾರಾಧ್ಯ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ
ಡಾ. ಎಂ.ಎನ್. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ
ಗೊ.ರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಟಿ. ಕೆ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ
ಟಿ.ಆರ್. ಮಹಾದೇವಯ್ಯ

ಪ್ರೊ. ಆರ್. ರಾಜಪ್ಪ
ಪಿ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಶಂಕರಯ್ಯ

ಬಿ. ಎಸ್. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ

ಸದಸ್ಯರು

ಕೆ.ಎಸ್. ಶಂಕರಯ್ಯ
ಸಿ. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ಪಿ. ವಿ. ಹುಚ್ಚವೀರಯ್ಯ
ಕೆ. ಸಿ. ಶಿವಗಂಗಯ್ಯ

ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥ್
ಪಿ.ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ

ಕೆ.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಯ್ಯ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಹೆಚ್.ಬಿ. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ
ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ,

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಮಠ,
ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ-572 104

ಮುದ್ರಕರು :

ಗೀತಾಜಲಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ನಂ. ೫,
ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಡಾವಣೆ,
ಗೋಕುಲ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೪
ದೂರವಾಣಿ : ೩೩೪೪೦೮೭

ರೇಖಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ಶ್ರೀ ಮಹದೇವಯ್ಯಗಳಲ್ಲ

|| ಓಂ ಶ್ರೀ ಗುರು ಬಸವ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ||
ಆವಾಹ ಕಾಯಕವ ಮಾಡಿದರು ಬಸವೇಶ
ಆವಗಂ ಶರಣರನು ಸೇವಿಪನು ಬಸವೇಶ

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ಸಂಪುಟ : ೩೪ ನವೆಂಬರ್ ೧೯೯೮ ಸಂಚಿಕೆ : ೧೦

ವಿಳಿಪುಟಗಳಲ್ಲಿ

- ಸಂಪಾದಕೀಯ
- ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಗುರುಕರುಣ ತ್ರಿವಿಧಿ - ಶ್ರೀವಾಣಿ
- ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಚನ
ಜಂಗಮ ಪುರುಷ (ಕವನ) - ಪ್ರೊ. ಆರ್. ರಾಜಪ್ಪ
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ - ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
- ಕನ್ನಡದ ಹಿತ - ಡಾ. ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ
- ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹದ ಮಹಾಸಂಗಮ 'ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ' - ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಜ್
- ನಿದ್ಧೆ - ಟಿ.ಆರ್. ಮಹಾದೇವಯ್ಯ
- ಶರಣರು ಕಟ್ಟಬಯಸಿದ ಸಮಾಜ - ಶ್ರೀ ಮಡಿವಾಳ ದೇವರು

ವಿಳಾಸ :

"ಸಂಪಾದಕರು", 'ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ,
ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ,
ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ-೫೭೨ ೧೦೪

ಚಂದಾ ವಿವರ :

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೫೦.
ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯತ್ವ ರೂ. ೫೦೦.
ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ರೂ. ೫.೦೦

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಇತಿಹಾಸ,
ವೈಚಾರಿಕ ಮೊದಲಾದ ರೇಖನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ.

ॐ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಚನ

ಹೊರಗವೇಷದಸೊಂಪು, ಒಳಗೆ ರೋಷದ ಮೊಟ್ಟಿಯಯ್ಯಾ,
ಅಶನವನಿಕ್ಕಿ ಹಣವ ಕೊಡದವರ ಕಂಡರೆ
ಶಾಪಿಸಿ ಕೋಪಿಸಿ ಪಾಪಿಗಳೆಂಬಿಯಯ್ಯಾ,
ನಿಮ್ಮ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಶಾಪಿಸಿ ಕೋಪಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ಕುತಾಪಿಸುವವರು
ನೀವು ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲದೆ,
ಅವರು ಪಾಪಿಗಳೆ? ತಿಳಿದುನೋಡಿಯಯ್ಯಾ,
ಜಗದಕರ್ತನ ವೇಷವಧರಿಸಿ ಕರ್ತನಿವಾದ ಬಳಿಕ
ಮಾನವರು ಕೊಟ್ಟರು ಕೊಡರು ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯೇಕೆ?
ಅರೆಮರುಳುಗಳಿರಾ, ಕೊಡುವಾತ ಶಿವನೆಂದರಿಯದ
ಉದರಘಾತಕ ಮಿಲ್ಲರನೊಲ್ಲ,
ಮಹಾಲಿಂಗಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ!

ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶಿವನ ವೇಷವನ್ನು
ಕೊಟ್ಟು-ಕೊಂಡವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ತಮ್ಮ
ಅಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು
ಹೊಂದುವುದು ತರವಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ವೇಷದ ಸೊಂಪು
ಒಳಗೆ ದ್ವೇಷದ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಮಗೆ
ಉಣಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡದಿದ್ದವರನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ
ಶಾಪಿಸುವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾಪಿಗಳೇ ಆಗಿರುವರು.
ಇಂಥ ಉದರಘಾತಕರಾದ ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಶಿವನು
ಎಂದೂ ಮೆಚ್ಚನು.

(ಕೃಪೆ : ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಸಾರಾಮೃತ -
ಶ್ರೀ.ತೋ.ಸಿ.ಕೈಂ. ಸೇ. ಸಂಘ, ಎಡೆಯೂರು-ಗದಗ)

ಜಂಗಮ ಪುರುಷ

ಎಲ್ಲರೊಳಗೊಂದಾಗಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿ
ಎಲ್ಲರಲ್ಲಾ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲು, ಎಲ್ಲವನು ಧಾರೆಯಿರಿದ ಗುರು ನೀನು
ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣ, ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ
ಅಲ್ಲಮರ ಸೊಳ್ಳುಡಿಯ ಕೇಳಿಹವು ಮಾತ್ರ,
ಇವರೆಲ್ಲರನು ಕಾಣುತಿಹವು - ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಓ ಗುರುವೆ!
'ಕಾಯಕ'ಕ ಅರ್ಥ ನೀನು; ಅನ್ನದಾನಕೆ ಮೊದಲು ನೀನು
ಜ್ಞಾನದಾನಕೆ ಗುರು ನೀನು ಓ ಗುರುವೆ, ಬಾಳಿನ ಅರ್ಥವೇ ನೀನು
ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದವರು ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಡೆವರು
ನಿನ್ನೊಡನೆ ನುಡಿದವರು ಮೂಕವಿಸ್ತಿತರು
ನಿನ್ನಡಿಯು ಸೋಂಕಿದರೆ, ಪಾಪ ತಾನೋಡುವುದು ಗುರುವೇ,
ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಗಾರವಾಗಿಸುವ
ಸಿದ್ಧಗಂಗೆಯ ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ನೀನೊಂದು ಜಂಗಮಪುರುಷ

- ಪ್ರೊ. ಆರ್. ರಾಚಪ್ಪ
೧೫, ೭ನೇ ಟಿ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ವಿಜಯನಗರ, ಎರಡನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೪೦

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ

- ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
ಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.
'ಮಿಂಚು', ೮/ಎ, ೪ನೇಯ ತಿರುವು, ೧೧ನೇಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ವಿಜಯನಗರ ಎರಡನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೪೦

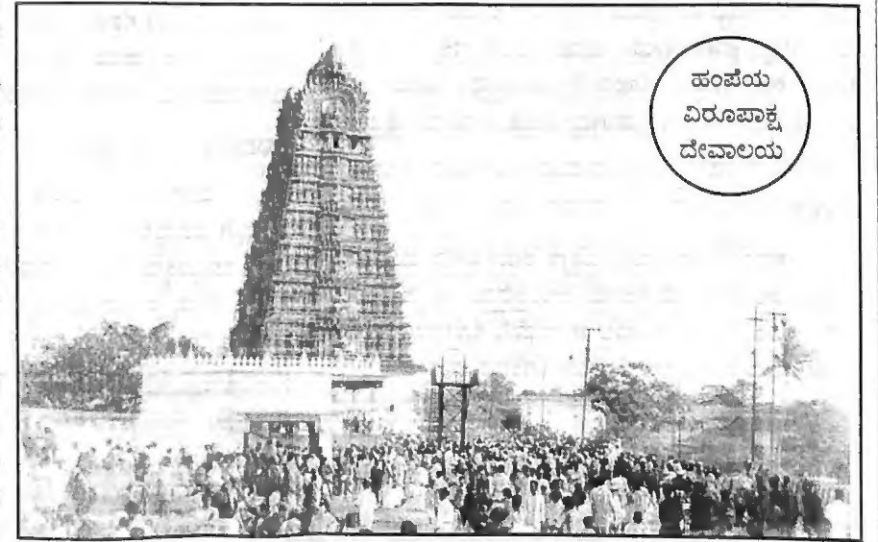
ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ಅತ್ಯುಜ್ವಲವಾದ
ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರು ವ್ಯಾಸಭಾರತದಲ್ಲೇ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ
ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಮೌರ್ಯರು, ಶಾತವಾಹನರು, ಹಲ್ಲವರು, ಕದಂಬರು,
ಗಂಗರು, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ಕೆಳದಿ, ಮೈಸೂರು
ಅರಸರು ಮೊದಲಾದವರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯುಜ್ವಲವಾದ ರಾಜಕೀಯ
ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರು ವ್ಯಾಸ
ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲೇ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು
ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 'ಕರುನಾಡು' ಅಥವಾ ಎತ್ತರದ ಭೂಮಿ
ಇರುವ ನಾಡು ಎಂಬುದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಿದೆ ಎಂದು
ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಕಮ್ಮಿತ್ತು ನಾಡು, ಎಂದರೆ (ಶ್ರೀಗಂಧದ)
ಕಂಪನ್ನುಳ್ಳ ನಾಡು ಎಂಬುದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಿದೆ ಎಂದೂ
ಭಾವಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರ
ಅಶೋಕನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು ಆ
ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಎಂಟು ಶಾಸನ
ಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ.
(ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಸ್ಕಿ
ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು
ಮೂರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಜಟಿಂಗ,
ರಾಮೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ
ಮೂರು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಒಟ್ಟು ಉದಗೋಳಗಳಲ್ಲಿ
ಎರಡು).

ಮೌರ್ಯರ ಬಳಿಕ
ಶಾತವಾಹನರು ಆಳಿದರು.
ಕೆಲಕಾಲ ಪಲ್ಲವರು
ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗ
ಗಳನ್ನು ಆಳಿದರು.

ಕದಂಬರು

ಕದಂಬರು ಉತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬನವಾಸಿಯಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ.
೩೨೫ರಿಂದ ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರು.
ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆಳಿದ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡಿಗ ದೊರೆಗಳೆಂದರೆ ಅವರೇ.
ಅವರ ಮೂಲಸ್ಥಳ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ
ತಾಳಗುಪ್ಪು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಮಯೂರ ಶರ್ಮ
ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಚಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ
ಪಲ್ಲವರು ತಾವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು
ಅಪಮಾನಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಖಿಡ್ಕಿ ಹಿಡಿದು ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ

ಹಂಪೆಯ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ
ದೇವಾಲಯ

ಪಲ್ಲವರನ್ನೇ ಸೋಲಿಸಿ, ಕದಂಬ ವಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಾಜ್ಯ ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದಯವಾಯ್ತು. ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ಮೇಲೆ ಮಯೂರ ಶರ್ಮನ ಹೆಸರು ಮಯೂರವರ್ಮ ಎಂದಾಯ್ತು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೆಚ್ಚು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕ ಅವನು. ಅವನ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನವು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಪಕ್ಕದ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಿದೆ. ಆ ವಂಶದ ಕಾಕುತ್ಸವರ್ಮನ ಜೊತೆ ಐದನೇ ಶತಮಾನದ ಪಾಟಾಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗುಪ್ತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಆದರೆ ಕೆಲ ಪದಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ದೊರೆಯುವ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡದ ಬರಹವೆಂದರೆ ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹನುಮಿಡಿ (ಹಲ್ಮಿಡಿ) ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೫೦ರ ಕದಂಬರ ಶಾಸನ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ವಿಜಾ ಅರಸ ಎಂಬ ವೀರ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ದಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಬಹು ಸುಂದರವಾದ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿ ಶಾಸನದ್ದು. ತಾಳಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦ರ ಕದಂಬರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನವಿದೆ.

ಬನವಾಸಿ

ಬನವಾಸಿ ವರದಾ ನದಿಯು ಮೂರೂ ಕಡೆ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸುಂದರ ಊರು. ಆ ಊರಿನ ಮಧುಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಇಕ್ಕೇರಿ ಅರಸರ ಕಾಲದ ಕಲ್ಲು ಮಂಚ ನೋಡಬೇಕಾದಂಥವು. ಬನವಾಸಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಬೌದ್ಧ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು.

ಗಂಗರು

ಕದಂಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲಕಾಡಿನಿಂದ ಗಂಗರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. (ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೫೫ - ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦೦) ಇವರ ಮೊದಲ ರಾಜಧಾನಿ ಕೋಲಾರ. ಇವರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ. ಗಂಗರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದೊರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮವೊಂದೇ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳವರೆಂದೂ, "ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೈತುಂಬ ಆದ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವರು" ಎಂದೂ ಮುಂತಾಗಿ ಹೊಗಳಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ದುರ್ವಿನೀತ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೦೦) ಎಂಬಾತನ

ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ ಭಾರವಿ ಕೆಲಕಾಲ ಇದ್ದನು. ದುರ್ವಿನೀತನೇ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸ. ಕನ್ನಡ ಕವಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೭೦ರಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂವಿಕ್ರಮ ಎಂಬ ದೊರೆಯು ಕಂಚಿಯ ಪಲ್ಲವರ ಪರಮೇಶ್ವರವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ "ಉಗ್ರೋದಯ" ಎಂಬ ರತ್ನ ಕಂಠಹಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ ಶೂರ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೫೦ರ ಬೂತುಗ ಎಂಬ ದೊರೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಪರವಾಗಿ ಪಲ್ಲವರ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆಯ ಆನೆಯ ಅಂಬಾರಿಗೆ ನೆಗೆದು ದೊರೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಅವನ ಕೈಗಳಿಗಿನ ಮಣಲೇರ ಎಂಬ ಸೈನಿಕನ ಕಾಳಿ ಎಂಬ ನಾಯಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಡು ಹಂದಿಗೂ ಜಗಳವಾಗಿ ಎರಡೂ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಮಣಲೇರನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ ನಾಯಿಗೆ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆತಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿದ ವೀರಗಲ್ಲಿನ ಸ್ಮಾರಕವು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಮ್ಯೂಜಿಯಮಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗೊಮ್ಮಟ-ಚಾವುಂಡರಾಯ

ಮಧ್ಯಭಾರತದವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಪರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮೆರೆದ ಗಂಗ ದೊರೆ. ಮಾರಸಿಂಹನ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೦) ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ದಳಪತಿ ಚಾವುಂಡರಾಯ ದೊಡ್ಡ ಶೂರ, ವಿದ್ವಾಂಸ, ಕವಿ. ಅವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ "ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ"ವನ್ನು ಬರೆದನು. ಅವನು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟ ವಿಗ್ರಹವು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಏಕೈಕ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪ. ಅದರ ಎತ್ತರ ೫೮ ಅಡಿ. ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ ಉದ್ದ ಎರಡಡಿ ಒಂಬತ್ತು ಅಂಗುಲ. ಕೈಯ ನಡುಬೆರಳಿನ ಉದ್ದ ಐದು ಅಡಿ. ಎಷ್ಟು ಬೃಹತ್ ಶಿಲ್ಪವೋ ಅಷ್ಟೇ ಸೌಮ್ಯ, ಶಾಂತ ಶಿಲ್ಪ. ಅಸೀಮ ತ್ಯಾಗ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಗೊಮ್ಮಟ ಶಿಲ್ಪ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಮ್ಮೆ ಅದು. ಗಂಗರ ರಾಜಧಾನಿ ತಲಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ಹಲವು ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ.

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿ ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿ.ಶ. ೫೦೦ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೭೫೦ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕನ್ನಡಿಗ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಾಮ್ರಾಟರು. ವಂಶದ ಪುರುಷ ಜಯಸಿಂಹ. ಮೊದಲನೆಯ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು (ಕ್ರಿ. ಶ. ೫೪೦) ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತ. ಮಧ್ಯಭಾರತದ ಮಾಳವರನ್ನು ಗುರ್ಜರರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿದನು. ಕ್ರಿ. ೬೦೨ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದ ಶ್ರೀ ಹರ್ಷನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಅವನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿ ನರ್ಮದೆಯ ಆಚೆಗೆ ಅಟ್ಟಿ "ಪರಮೇಶ್ವರ"ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು

ದಂಪತಿ ಉಗ್ರ ನರಸಿಂಹ

ಧರಿಸಿದನು. ಕೋಸಲ, ಕಳಿಂಗದ ದೊರೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಕಂಚಿಯ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚೀನಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಹುಯೆನ್‌ತ್ಸಾಂಗನು. "ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತ್ತು ಭಟರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಪುಲಿಕೇಶಿಗೆ ಆ ಪ್ರೀತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಕೋಟೆ. ಅವನ ಸೈನಿಕರು ಸೋತು ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು ಬಳಿ ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟು ಅಪಮಾನಿಸುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸೋತು ಎಂದೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರರು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಸಹಾಯಶೂರರು" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆಲ್ಲ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಂದರೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸೇನೆಯು, ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅಜೇಯ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಂಶದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ 'ರಣರಸಿಕ' ಎಂದು ಬಿರುದಿತ್ತು. ಪಲ್ಲವರು ಹಿಂದೆ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅದನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ ಕಂಚಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಶೂರರು, ಆದರೆ ದ್ವಂದ್ವಸಕರಲ್ಲ. ಚಾಲುಕ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚಲ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟನಿದ್ದನು. ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಸೊಸೆ ವಿಜ್ಜಿಕೆ ತನ್ನನ್ನು 'ಕರ್ಣಾಟ' ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಕರೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ದಂಡಿಗಿಂತ ತಾನು ದೊಡ್ಡವಳು ಎಂದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ದೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೬ನೇ ನೂರರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನು

"ತಾನು ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಸಾಧು, ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಅತಿ ದುಷ್ಟ" ಎಂದು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡ ಮಹಾ ಸಾಹಸಿ.

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕ ದನ್ನಲ್ಲದ ಅಂಧ್ರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ದನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಬಾದಾಮಿ, ಐಹೊಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು

ಇವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ತವರು. ಬಾದಾಮಿಯ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ಐಹೊಳೆ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲುಗಳ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು

ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಅವಶ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲೇಬೇಕು. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿರುವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕಲೆ ಅತ್ಯದ್ಭುತ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಟರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳಖೇಡದಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೭೫೦ ರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೮೦ರವರೆಗೆ ಆಳಿದರು. ಇವರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ದಂತಿದುರ್ಗ ಒಂದನೆಯ ಕೃಷ್ಣನು (ಕ್ರಿ. ಶ. ೭೭೫) ಎಲ್ಲೋರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯಿಸಿರುವ ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯವು ವಿಶ್ವದ ವಿಸ್ಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗಿನ ಶಿವಲಿಂಗವೂ ಅದೇ ಬಂಡೆಯದು. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ರುವ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಗೋವಿಂದರು (ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೦೦) ಬಹು ಸಮರ್ಥರು. ಗೋವಿಂದನ ಸೈನ್ಯವು ಸಿಂಹಳದಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದವರೆಗೆ, ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಬಂಗಾಳದವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಅಖಂಡ ಭಾರತವನ್ನು ಗೆದ್ದಿತು. ಇವನ ಮಗನೇ ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೫೦). ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಜಯನೆಂಬುವನು ನೃಪತುಂಗನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವೆಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ಇದೇ ಈಗ ದೊರಕುವ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು. ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಹಬ್ಬಿತ್ತೆಂದು ಆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಶೂರರು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಅತ್ಯುಗ್ರರಾದರೂ

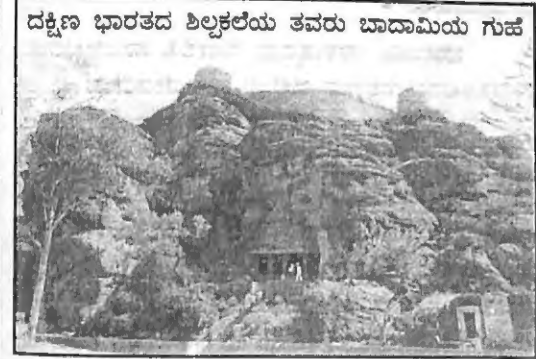
ವಿವೇಕಿಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ ಕಾವ್ಯಜ್ಞರು, ಹೆಚ್ಚು ಓದದವರೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ತನ್ನ ಬೆರಳನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಸಲು ನೃಪತುಂಗ ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಅಂತಹ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲ ಅವನು. ಮೂರನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೫೦) ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವೊಂದು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಜಂತ ಎಲ್ಲೋರ ಗುಹೆಗಳು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಕ್ಕದ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕೊಡುಗೆ. ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಡುಗೆ. ಕನ್ನಡ ಜನ ಅವನ್ನು ಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಲೇಬೇಕು. ಪಂಪನು ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದ ಚಾಳುಕ್ಯ ದೊರೆ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೪೩) ಬರೆದನು. ಪೊನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ ತನ್ನ ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣವೆಂಬ ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದನು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಒಂದು ಶಾಖೆಯ ದೊರೆಯಾದ ತೈಲಪನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ವಂಶವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಸ್ವತಂತ್ರನಾದನು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ತವರು ಬಾದಾಮಿಯ ಗುಹೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೩). ಈ ವಂಶದವರು ಮುಂದೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಆಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೭೦ ರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೦ರವರೆಗೆ ಆಳಿದರು. ತೈಲಪ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಇರಿವಬೆಡಗ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ರನ್ನ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೦೦) ಅಜಿತ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಗದಾ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಬರೆದನು. ಜಯಸಿಂಹನ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೪೦) ಸೋದರಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕಾದೇವಿ ಎಂಬಾಕೆ ಸ್ವತಃ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ರಣಭೆರಿವಿ

ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಳು. ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾಧಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೦೦) ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಇವನು ಪಟ್ಟವನ್ನು ಏರಿದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೭ರಿಂದ ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಇವನು ಚೋಳರನ್ನು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದನು. ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕವಿ ಬಿಲ್ಲಣನು ಇವನ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವ ಚರಿತ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಕನ್ನಡಿಗ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಬರೆದ ಮಿತಾಕ್ಷರಾ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಬಂಗಾಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯಾಗಿದೆ. ಇವನ ಪ್ರಕಾರ ಕಲ್ಯಾಣದಂತಹ ನಗರ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂತಹ ದೊರೆ ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೩೦) "ಸರ್ವಜ್ಞ ಚಕ್ರವರ್ತಿ" ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಅಭಿಲಷಿತಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ' ಅಥವಾ 'ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅದ್ಭುತ ವಿಶ್ವಕೋಶವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಯಲಬುರ್ಗಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇಟಗಿಯ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ದೇವಾಲಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆದಿವೆ.

ಕಲ್ಯಾಣ-ವಚನ ಚಳವಳಿ

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಳುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವರ ದುರ್ಬಲ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಂದು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಿಜ್ಜಳನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೬೦) ಬಸವ, ಅಲ್ಲಮ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಮಾದಾರ ಚನ್ನಯ್ಯ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಸಗಿದರು. ಅವರು ಬರೆದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡದ ಹೆಮ್ಮೆ. ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಆ ಶಿವಶರಣ ಶರಣೆಯರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಗುಹೆಗಳಿವೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರು, ದೇವಗಿರಿ ಯಾದವರು

ದೋರಸಮುದ್ರದ (ಹಳೇಬೀಡು) ಹೊಯ್ಸಳರು, ದೇವಗಿರಿಯ (ಚಿರಂಗಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಲತಾಬಾದ್) ಯಾದವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨-೧೩ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಳಿದ ದೊರೆಗಳು. ಹೊಯ್ಸಳರ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦೦-೧೩೦೦) ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೦) ತಲಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಚೋಳರನ್ನು ಅಟ್ಟಿ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಂಚಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು 'ಕಂಚಿಗೊಂಡ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶೈವ ದೊರೆಗಳ ಉಪಟಳವನ್ನು

ತಾಳಲಾರದೆ ಬಂದ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರಿಗೆ ಅವನು ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದನು. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಶಾಂತಲೆಯು ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಾಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸ್ವತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಾಯಕಿಯೂ, ನರ್ತಕಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವಳು ಕಲೆಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಚಾಲುಕ್ಯರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯವು ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮೆರೆಯಿತು. ಹೊಯ್ಸಳರಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠನೆಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೦೦). ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಗಳ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದವು. ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಾಂಡ್ಯರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಚೋಳರ ಅಧಿಪತ್ಯವು ಕುಸಿಯದಂತೆ ಉಳಿಯಿತು.

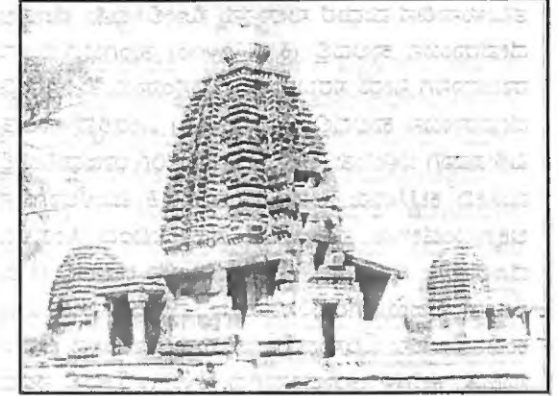
ಈಗ ಚಿರಂಗಾಬಾದ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವಗಿರಿಯಿಂದ (ಈಗ ದೊಲತಾಬಾದ್) ಆಳಿದ ಯಾದವರು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೫೦-೧೩೩೦) ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಆಗಿತ್ತು. (ಯಾದವರನ್ನು ಸೇವುಣರೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ). ಐದನೆಯ ಬಿಲ್ಲಮನಿಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೦) ಯಾದವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಆಳಿದರು. ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದ ರಾಜನೇನೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಬಲನಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಘಣ ಎಂಬ ದೊರೆಯ ರಾಜ್ಯವು ನರ್ಮದಗಿಂತ ಆಚೆ ದಾಟಿತ್ತು. ಮಹಾದೇವ ದೊರೆಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೭೦) ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೇಮಾದ್ರಿ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನ ಚಾತುರ್ವರ್ಗ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಪ್ರತಬಿಂದ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಹೇಮಾದ್ರಿ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮಾಡಿ (ಪರ್ಮಾಡಿ, ಪರ್ಮಾಣಡಿ) ಎಂಬ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಪದದ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪ ಎಂದು ದಿ. ತೀ.ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಯಾದವರು ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ದೇಶಗಳ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಕಲೆ

ಹೊಯ್ಸಳರು ಕಲಾರಾಧಕರು. ಅವರ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶೈಲಿ: ಹೊಯ್ಸಳ ಶೈಲಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬೇಲೂರು, ಹಳೇಬೀಡು, ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದವು. ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿದ್ದ ಯಾದವರಿಂದ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಂಪೆಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ (ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತು) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೩೬ ರಿಂದ ೧೫೬೫ರವರೆಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಮೆರೆಯಿತು. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ,

ಐಹೊಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ವೈಭವ

ತಮಿಳುನಾಡುಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗವನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಥಾಪಕರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಈಗ ಅನುಮಾನಗಳು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗು ಕವಿ ಶ್ರೀನಾಥನು ಎರಡನೆಯ ದೇವರಾಯನನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ಷಿತಿನಾಥ'ನೆಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನೇ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವತಃ 'ಕನ್ನಡರಾಯ' ಎಂದೇ ತನ್ನ ತೆಲುಗು ಕಾವ್ಯ 'ಅಮುಕ್ತ ಮಾಲ್ಯದ'ದಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೆದ್ದನ ಎಂಬ ಕವಿ ಅವನನ್ನು 'ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ರಮಾರಮಣ'ನೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಿಜಯನಗರ ದೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ರುಜುವನ್ನು "ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ" ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರ ದೊರೆಗಳಿದ್ದು 'ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನ' ಇಂದಿಗೂ ಆ ದೊರೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರದಾಹ, ದ್ವೇಷ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಮಹಾಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ವಿಶ್ವದ ಏಕೈಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಹದಿಮೂರನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಇಸ್ಲಾಮಿನಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೩೬ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಶೀವಿಲಾಸ ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಯರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಕ್ಕು ಬುಕ್ಕರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಬುಕ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೭೦) ಸಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಾಧವರಿಂದ ವೇದಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯವು ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಅವನ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳೆ ಶಾಸನವು ಜೈನಧರ್ಮ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಿಂಹಳದ ದೊರೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಚೇನಾಕ್ಕೆ ಬುಕ್ಕನ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೭೪)

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮಧುರ ಸುಲ್ತಾನನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಮೊದಲ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೦) ತುಂಗಭದ್ರೆಯಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೩೦) ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅವನು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದನು. ಅವನ ದಂಡಾಧಿಪತಿ ಮುಳಬಾಗಿಲಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣದಂಡೇಶನು ನೌಕಾಬಲದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿಂಹಳದ ದೊರೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೦) ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಭವದ ತುದಿಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಅವನು ಒರಿಸ್ಸಾದ ಗಜಪತಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ. ಅವನು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆಗಳ ಆರಾಧಕನಾಗಿದ್ದ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಕ್ತಸಂತಗಡಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ (ರಕ್ತಸಂತಗಡೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮಧ್ಯೆ) ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಹಂಪೆ

ಹಲವಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಅಂತಹ ನಗರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ ಯೋಧರಿದ್ದರು. ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಲಾಬಿ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಹಿಗ್ಗು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಹಡಗಿನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಹಂಪೆ ಹಾಳಾದುದನ್ನು 'ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸುಂದರ ನಗರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಧ್ವಂಸ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ನಗರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಪೆ ಕನಿಷ್ಠ ಆರು ತಿಂಗಳು ಉರಿದು "ಹಾಳು" ಹಂಪೆಯಾಯಿತು.

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಗುಡಿ, ವಿಜಯವಿಠಲ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ, ಉಗ್ರ(ಲಕ್ಷ್ಮಿ) ನರಸಿಂಹ, ಕೋಟೆ ಪ್ರದೇಶ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಜಾಗಗಳು ನೋಡಬೇಕಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಲದು. ಎರಡು ದಿನ ಅಲ್ಲೇ ತಂಗಿ ಓಡಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ನೂರಾರು ಜಾಗಗಳಿವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಧಿದೈವ ಭುವನೇಶ್ವರದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ವಾಮಿಯ ಎಡಭಾಗದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಂಪೆ ಕನ್ನಡದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಲವು ಹರಿದಾಸರ ನೆಲವೀಡು, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಎರಡರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಂಪೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಜಾಗ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯನಗರದ ಪತನದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಪತನವೂ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ವಿಟಿನಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೯೦ರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡಿಗ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಒಂದೂ ಆಳಿಕೆ, ವೈಭವ, ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇವು ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹರಿದು ಹಂಚಾದರು. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಜನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಅವರಿಂದಾಗಿ ಗಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕಲಿತರು. ಅದೊಂದು ಕರುಣಾಜನಕ ಕತೆ. ಆ ಕತೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧಿದ್ದು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಲು ಒಂದು ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೊರೆಗಳು

ವಿಜಯನಗರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಎಂಬ ಸುಲ್ತಾನನ ಅಧಿಕಾರಿ (ಗವರ್ನರ್) ೧೩೪೭ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದ. ೧೪೨೬ರಲ್ಲಿ ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ ಬೀದರ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಉತ್ತರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಿತು. ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕೋಟೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಭವ್ಯ ಜಾಮಿಯಾ ಮಸೀದಿ, ಬೀದರ್‌ನ ಗವಾನನ ಮುದ್ರಸಾ (ಶಾಲೆ) ಕಟ್ಟಡ, ಬೀದರ್‌ನ ಕೋಟೆ, ಅದರ ಒಳಗಿನ ಸೋಲಾಖಾಂಚ್ ಮಸೀದಿ, ಹಲವು ಅರಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬೀದರ್ ಬಳಿಯ ಅಷ್ಟೂರಿನ ಅರಸರ ಸುಂದರ ಸಮಾಧಿಗಳು ಇವರ ಗಣ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಳು. ಬಂದೇನವಾಜ್ ಎಂಬ ಸೂಫಿ ಸಂತನ ಘನ ಸಮಾಧಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಆತ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ.

ಈ ರಾಜ್ಯವು ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಒಡೆದು ಐದು ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉದಯಿಸಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿಗಳು (೧೫೬೯-೧೬೫೬) ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಕಾಲದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ರೋಜಾ, ಗೋಲಬುಂಬಜ್‌ನಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಟ್ಟಡಗಳಿವೆ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ರೋಜಾ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಎರಡನೆಯ ಇಬ್ರಾಹಿಂ (೧೫೮೦-೧೬೨೬) ಸಂಗೀತ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದೂ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಕಿತಾಬ್-ಎ-ನವರಸ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಕಿರು ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಇದು ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಭೈರವ (ಈಶ್ವರ) ಮುಂತಾದವರ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಜಾಪುರದ ಅರಸರು ಚಿತ್ರಕಲೆಗೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಫರಿಶ್ತಾ ಇವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಗೋಲಗುಂಬಜವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ಹಿರಿಯ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದರ ಒಳಗಡೆ ಇರುವ 'ಓಸುಗುಟ್ಟುವ ಮೊಗಾಲ' (ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಗ್ಯಾಲರಿ) ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಅದ್ಭುತ. ವಿಜಾಪುರದವರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ವಿಜಯನಗರದ ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನು

ಸೋಲಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಕಪ್ಪ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಶಿವಾಜಿಯ ತಂದೆ ಏಕೋಜಿಗೆ ಜಾಗೀರಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ವಿಜಯನಗರದ ಮಾಂಡಳಿಕರಾಗಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ (೧೫೩೭) ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಮನೆತನದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಲಸೂರು ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಬಸವನಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಗವಿಗಂಗಾಧರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ವಂಶಸ್ಥರು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಮಾಗಡಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ವಿಜಾಪುರದವರು (೧೬೩೮) ಮಾಡಿದರು. ೧೬೪೬ರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರವನ್ನು ಮೊಗಲರು ಗೆದ್ದು ವಿಜಾಪುರದ ರಾಜ್ಯ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಮೊಗಲರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಘಟ್ಟವಿಳಿದು ಆರ್ಕಾಟಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ (ನವಾಬ) ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುಬೇದಾರ್(ನಿಜಾಮ)ನನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿದನು.

ಕೆಳದಿ-ಮೈಸೂರು ಅರಸರು

ವಿಜಯನಗರ ಪತನವಾಗಿ (೧೫೬೫) ರಾಜಧಾನಿಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೆನುಗೊಂಡ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ವೆಲ್ಲೂರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ವಿಜಯನಗರದ ಮಾಂಡಳಿಕರಾಗಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಮನೆತನಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿ, ಮೈಸೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೊನೆಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಗಣ್ಯ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಳದಿ ಅರಸರು ತಮ್ಮ ವಿದೇಶೀ ವಾಣಿಜ್ಯದಿಂದ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಸಿದ್ದು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ (೧೬೪೬-೬೦) ತನ್ನ 'ಸಿಮ್ತ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಭೂಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಳದಿಯ 'ಚನ್ನಮಾಜಿಯ ಮೊಗಲರ ಸೈನ್ಯದ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗ ಭತ್ತಪತಿ ರಾಜಾರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ೧೬೩೩ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಹೈದರ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ.

ಮೈಸೂರು ಅರಸರು (೧೬೯೯-೧೯೪೭) ವಿಜಯನಗರದ ಪಾಳೆಯಗಾರರಾಗಿದ್ದು ರಾಜ ಒಡೆಯನು ೧೬೧೦ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನ್ನು ವಿಜಯನಗರದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಅದನ್ನೇ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಆರಂಭಿಸಿದ. ಮುಂದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ (೧೬೩೮-೫೯), ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ (೧೬೭೩-೧೭೦೪) ಮುಂತಾದ ಗಣ್ಯ ಅರಸರು ಆಳಿದರು. ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಮೊಗಲರಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ತಿರುಮಲಾರ್ಯ, ಸಿಂಗರಾರ್ಯ, ಸಂಜೆಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ - ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕವಿಗಳು.

ಹೈದರ್-ಟಿಪ್ಪು

ಹೈದರ್‌ಅಲಿ (೧೭೬೧-೮೯) ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ದುರ್ಬಲಸ್ಥಿತಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆದು ತಾನೇ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ. ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರದ ಪಾಳೆಯಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಮುಂದೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾದ ಅನೇಕ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಕೆಳದಿ, ಸೋಂದಾ ಇತ್ಯಾದಿ) ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣದ ಸಾಧನೆಗೆ ಆತ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೈದರ್ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಾಗತಿಕ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವಾಣಿಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ತೀವ್ರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಟಿಪ್ಪುವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸೋಲಿಸಿ ೧೭೯೯ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಅರಸು ವಂಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಆಧುನಿಕ ಮೈಸೂರು

ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೭೯೯-೧೮೩೧) ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೮೪೧-೯೪), ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೯೦೧-೧೯೪೦) ಸ್ವರಣೇಯ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ದಿವಾನರುಗಳಾಗಿದ್ದ ರಂಗಚಾರ್ಲು, ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್, ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ದೂರಗಾಮಿಯಾದ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ, ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಅನೇಕ ಸರಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ಭದ್ರಾವತಿ ಕರ್ಪೂರ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗಂಧದಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ (೧೯೧೬) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು (೧೯೧೫) ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡವು. ಆ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ಪರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ, ಡಿ.ವಿ.ಜಿ., ಎಚ್.ವಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ಕರ್ಪೂರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೊರಗಿನ ಅಲೂರು ವೆಂಕಟರಾವ್, ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಬೆನಗಲ್ ರಾಮರಾವ್, ಪಂಜ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಮುಂತಾದವರೂ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಿಂದ ನಾಡ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಭದ್ರಪಾಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡದ ಹಿತ*

- ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ
ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪುರಸ್ಕೃತರು
೪೪, 'ಅಭಯ' ತೋಟಕೋಪುಲು ಬಡಾವಣೆ,
ಮೈಸೂರು-೫೭೦ ೦೦೯

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಉದ್ಯಮಶೀಲರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತರೆಬೇಕು. ಮೂರ್ಖನಲ್ಲದ ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನೂ ತಾನು ಯಾರೊಡನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ತೊಡಕಾದರೆ, ಇಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸುವವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಟಕ ಪ್ರಾಯ. ಅಥವಾ ನಾವು, ಕನ್ನಡದ ಜನ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಆ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಈ ಜನರನ್ನು ಸಹಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಕೃತಕ ವಲಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇದು ಸಹ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಬದುಕುವವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸೊರೆಗುತ್ತ ಜೋಗುತ್ತಾಂಟುಬದು ನಿಜ.

ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಈಗ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನ ನಿಲುವುಗಳು ಇರಬಹುದಾದ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ ಶಿವಸೇನೆಯ ಮಾದರಿಯದಾಗಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಅಭಿಮಾನದ ಹಿಂದಿರುವ ಆತಂಕ ಯಾವ ಬಗೆಯದು, ಅದರ ಭರವಸೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು, ವಿವರಿಸುವುದು ಆಗ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಸೇನೆಯ ರೀತಿಯ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಚಳವಳಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣಲುತೊಡಗಿರುವ ಈ ನಮ್ಮ ದುಷ್ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ, ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಹನೆಗಳಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಬಿಟ್ಟು, ತತ್ಕಾಲದ ಗಲುವಿನಿಂದ ಮರುಳಾಗದೆ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸತತವಾದ ನೆಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ, ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ವೈರ ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಲು ನಾವಿಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ

ಮತೀಯರು ಸೇರಿರುವುದೇ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯ ವಿಶೇಷವೆಂದು ನಾನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮೂಹ ಸನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಟ್ಟವನಂತೆ ಕಿರುಚುವವನಿಗೆ ವಿಚಾರದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲ; ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತೀವ್ರವಾದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಿತು - ತಮಿಳಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞ ಬರಹಗಾರರು ಅದರಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದರು. ಪಂಜಾಬಿನ, ಕಾಶ್ಮೀರದ, ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀಲಂಕೆಯ ತಮಿಳು ಹುಲಿ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು ವಿದೇಶಿ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ, ಮಾರಕ ದ್ರಗ್ಧ ಕಪ್ಪು ಹಣದಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಗೇ ಕಂಟಕ ಪ್ರಾಯರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ರೀತಿಯ ಯಶಸ್ಸು ಕನ್ನಡದ ಚಳವಳಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬ ಕ್ಲೈಬ್ ನಮಗೆ ಅಂಟುವುದೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ತಾತ್ವಿಕ ತಳಹದಿಯೊಂದರ ಮೇಲೆ, ಅಸಹನೆಯ ಬೀರಾಟ ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ಕ್ರಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಕೆಟ್ಟ ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : ನಮ್ಮ ನಾಡು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದು ಕಲ್ಪಿದಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಲ್ಲ; ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಿನಿಂದಾಗಿ ಎಂದು. ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಈ ಮಾತು ನಿಜವಾದರೂ ಅರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗಲಿ ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಿದೆ : "ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ

* ಕನ್ನಡ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಮೂರನೆಯ ಮಹಾಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ.

ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಕಲ್ಪಿದಲ್ಲಿನ ಬಲವಿದ್ದುದರಿಂದ. ನಾನು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಉದಾತ್ತ ಧೋರಣೆಯ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಿನ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ, ಫ್ರೆಂಚಿನ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ, ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಓದುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು."

ಒಂದು ಭಾಷೆ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು; ಆದರೆ ಒಂದೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ ಸಾಹಸೀ ಉದ್ಯಮಶೀಲರೂ ಇರಬೇಕು. ರಾಜರಾಮ ಮೋಹನರಾಯರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಧೋರಣೆಯ ಯೂರೋಪು ನಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದು. ಈ ಆಯ್ಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ದುರಂತವನ್ನೂ, ಅದು ತಂದ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರವು.

ಹೀಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತಾಳುವ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೂ, ಈ ಅಭಿಮಾನ ನೈಜವಾಗಲು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ನಮ್ಮದಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂಬ ಕಾಳಜಿಗೂ ಅಭಿನ್ನವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಬರಹಗಾರರು ಕನ್ನಡಿಗರು ; ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗೀತಗಾರರು ಕನ್ನಡಿಗರು ; ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳು ತಮ್ಮ ನೆಲೆ ಕಂಡದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ - ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಪಡುವಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜಲ ನೆಲಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಭಾಷೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆತಂಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೊಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದೋ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸತ್ಯ ಅರಿಯುವುದೋ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಅದು ಏಕಾಂತದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ್ದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂರು ಸೂತ್ರಗಳು : ತಪಸ್ಸು, ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ - ಸಾತ್ವಿಕ ಕೆಟ್ಟ ಹೋರಾಟ.

ಈ ಸಮ್ನೆಯುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ನ್ನಾಡುವ ಜನ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವೊಂದು ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದ ಸಮುದಾಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ

ತಾವು ಭಾರತೀಯರೂ ಹೌದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದರ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾಗ ನಾವು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಅಂಜಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು ತಾಳಿದವರಾದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ತಾನು ಯಾರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತ್ವ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಒಂದು ಸರಪಳಿಯಿದ್ದಂತೆ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಯಾರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ 'ನಾನು ಭಾರತೀಯ' ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್‌ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ 'ನಾನು ಕನ್ನಡಿಗ' ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ 'ಮಲೆನಾಡಿನವನು' ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಂತ ಉರಿನಲ್ಲೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜಾತಿ, ನಮ್ಮ ಒಳ ಪಂಗಡ, ನಮ್ಮ ಮನೆತನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ತನ್ನತನದ ಕುರುಹಾಗುತ್ತ ಮೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ, ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕೊಂಡಿಗಳ ಸರಪಳಿಯಾದ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ನೈಜವಾಗಿರುವ ತನ್ನತನದ ಬಹುರೂಪಿಯಾದ ಅನುಭವ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ಮಾರಕ ವಿರೋಧದಲ್ಲೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಎದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಹಿಷ್ಣು ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಂದವರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಕನ್ನಡಿಗರು, ತಮಿಳು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಕೊಂಕಣಿ ಕನ್ನಡಿಗರು, ತುಳು ಕನ್ನಡಿಗರು, ತೆಲುಗು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಕೊಡವ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಉರ್ದು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಮಲಯಾಳಿ ಕನ್ನಡಿಗರು - ಹೀಗೆ ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿವೆ. ರಾಜಾರಾಯರು ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ್ ಬರೆದದ್ದು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾರತ - ಇಷ್ಟು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಗಮ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಅಪರೂಪ.

ಯಾವ ಭಾರತೀಯನೂ 'ಕೇವಲ' ಭಾರತೀಯನಾಗಲಾರ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೇಲಬಲ್ಲ ತೋರಿಕೆಯ ಭಾರತೀಯ ಇಲ್ಲವೆಂದೆಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಆಕಾಶರಾಯನಿಗೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಆಳವಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿದ್ದೇ, ಬಂಗಾಳಿಯಾಗಿದ್ದೇ, ತಮಿಳಿನವರಾಗಿದ್ದೇ ಭಾರತೀಯರಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಯಲೇಬೇಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಈ ನಮ್ಮ ವೈವಿಧ್ಯದ ವಾಸ್ತವ ಒಂದು ವರವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. "ಅನೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ" ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು; ಇದು ನಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು; ಇದು ನಮಗೆ

ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬೇನೀಯರು, ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಬಡವರು. ಎಲ್ಲಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವಲೈ ಜನ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಲೈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ನೋಡಿ. ಆದರೆ ನಮಗಿದು ತಾಯಿ ಭಾರತ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಹಜವಾದ ವರ. ಆ ವರವನ್ನೇ ಶಾಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಆಡಳಿತ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳು ನಮ್ಮ ಮೂರ್ಖತನದ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಕ್ಲೀಣಗೊಳಿಸಿ, ಉಟದ ಹೊತ್ತಿನ ಆಪ್ತತೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬೆಲಿವಿಷನ್‌ನಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ರುಚಿಯ, ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ, ಒಂದೇ ವಿಚಾರದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ಕೆಲವರ ಸಂಚಿಗೆ ನಾವು ಬಲಿಯಾಗಬಾರದೆಂದರೆ, ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಅಭಿಮಾನವು ದೇಹವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿಡುವ ಬೆನ್ನಿನ ಮೂಳೆಯಂತಾಗಬೇಕು, ಮರದ ಬೇರಿನಂತಾಗಬೇಕು. ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಮಗೆ ಅನ್ಯವಾದ್ಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಲು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿ ತೂಗಲು, ನೆಲಸಿದಲ್ಲೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವ ಬದುಕಿನ ದಿವ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು - ಈ ಸ್ಥಿತಿ-ಈ ಎಚ್ಚರದ ಅಭಿಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿ - ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಲು ಆಶಿಸುವ, ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೂ ಅಗತ್ಯ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಹಾಗಿದೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ನಮ್ಮ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಗೆ ದಾಟುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪನಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ತನಕದ ಲೇಖಕರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ ಜೀವಾಳವನ್ನು ದೇಶೀಯ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಚನಕಾರರು ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಋಷಿಗಳಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕರು ಐರೋಪ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವಾಳವನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವದ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಒಂದು ಜೀರ್ಣಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ; ತನ್ನತನ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಜೀವದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸ್ವಪ್ರೇಮ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ

ವಿಪರಾಸವೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದ ಜೀವಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಪೋಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಕಸುಬು - ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮಟ್ಟದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅನ್ಯವಾದ್ಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅನ್ಯವಾದ್ಯನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ, ವೈಚಾರಿಕ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಜರೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸದಾ ಒಡ್ಡುವಂಥ ದೊಂದರೆ ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳು ರಚಿಸುವ ಸಮುದಾಯ ತನಗಿಂತ ಅನ್ಯವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಕುರುಡಾಗಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ವೈದಿಕ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಮುಸ್ಲಿಂ - ತನಗೆ ಅನ್ಯವಾದ್ಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅಪರೂಪ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಓದುವಾಗ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನದಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಒಳಗಿನದಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ - ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪಿತೃ ಪಿತಾಮಹರೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಪ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಪಚನಕಾರರು, ಯಾಕೆ ಕಾಳಿದಾಸ, ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಆಹ್ವಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವಂತೆ, ಈ ವಿಸ್ತಾರ ಅಧಿಕೃತವಾಗುವಂತೆ ಸಿಗುವ ಆಹ್ವಾನ ಇದು.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞ ತನ್ನ ಕಾಲದ ತನ್ನ ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಸವಾಲಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯುವುದೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಮಾನವೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲತೂ ತನ್ನ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳಿಯದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾರೂ ಚಿಂತಿಸಲಾರರು. ಭಾರತದ ಎಷ್ಟೇ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪ ವಿಷಯದ್ದೋ ಆಗಲು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಜನಜೀವನದ ಆಶೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ, ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಎಂದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಭಾಷಾದರಿದ್ವಾರಂ ಎಂದೂ ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನುವಂತೆ ಅಮೂರ್ತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿಯೇನೂ - ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ಇಬ್ಬರು - ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ - ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ್ದವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ - ಆ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೇ

ಜಗದ್‌ವ್ಯಾಪಿಯಾಗುವ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾದವರು.

ಕನ್ನಡ ತನದ ಸಾತ್ವಿಕ ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾಗುವವನು ಈ ಕಾಲದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಎಂಥ ನಿಲುವ ತಾಳಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಮೊದಲನೆಯ ನಮ್ಮ ಉಳಿವಿನ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸೂತ್ರ :

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ. ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೇನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆ? ಗೋವಿನ ಹಾಡಿನ ಕವಿಗ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶವಿರುವುದು ಧರಣಿ ಮಂಡಳ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ. ಯಾವುದೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾವಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿದ ನೀರನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ : **ಗಂಗೇಶ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಸ್ಥಿ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು.** ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪವಿತ್ರ ಜಲಗಳೇ ಈ ಬಿಂದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂದೊದಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ದೆಹಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರತಿ ಊರು ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರವೇ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ತಿಳಿದು ವಿಕೇಂದ್ರೀ ಕರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು **'ಬಾಲ್ಯನ್ಯಾ'** ಆಗುತ್ತೇವೆ, ಭಪ್ಪನ್ನೈವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

If you do not decentralise, you will balkanise- ಇದು ನಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರವಾಗಬೇಕು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಇಲ್ಲವೇ ಭಿದ್ರೀಕರಣ - ಇದನ್ನು ಅರಿಯದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮೂರ್ಖತನದ್ದು. ಪಂಜಾಬ್, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಅಸ್ಸಾಂ - ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಭಿದ್ರವಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಭದ್ರತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಷ್ಟವಲ್ಲ - ಭಾರತ ಮತ್ತೆ ಒಂದೆ ಸರಿದೀತು. ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ, ಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಿದ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕೂ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತ ಬದುಕಿದ್ದಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈಗ ರಾಜಕೀಯ ಮನೆ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವ ಭಾವನೆಯತ್ತ ದೂಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಅನೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಪಡೆದು ಪುಟ್ಟ ವಿಶ್ವವೇ ಆಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾರತ, ಎಲ್ಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕುಗ್ಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಅನೇಕತೆಗೆ

ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾತು ಕೇಂದ್ರವಲ್ಲ, ಒಕ್ಕೂಟ. ಭಾರತ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ, ಯೂನಿಯನ್.

ಪ್ರಭುತ್ವ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಿತರಕ್ಷಕರು ಬೆಳಗಾವಿಯವರೇ. ಹೀಗಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆ ಹರಿಯಬಲ್ಲವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಜನ್‌ಧರ ಕೊಯ್ಲು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಒಂದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ. ನೀರಿನಂತೆ ಜನರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಾವೇರಿ ಜಲ ವಿವಾದದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗದು. ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಗೆ ಹರಿಯಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯದ ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಗೆಹರಿಯಲಾರದು. ಅನ್ನ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯದೂ ಅಲ್ಲ. ಜಾಣನೂ ವಿವೇಕಿಯೂ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಯೂ ಇತರರಿಗೂ ಸರಿ ಕಾಣುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವವನೂ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಆಸನಕಂಪದಿಂದ ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೂ ಮಾರಕರಾಗಬಲ್ಲರು. ಕನ್ನಡ ಹಿತರಕ್ಷಕ ನಾಯಕ ಎಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕನ್ನಡದ ನಾಯಕನಿಗೆ ಆತ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ, ಪರಹಿತ ಚಿಂತನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲದ ಒಂದು ಹೃದಯವಂತ ನೆಲೆಯೂ ಇದೆ. ಆ ನೆಲೆ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ನಾವು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ನಾಗರಿಕವಾದ ಸಂಬಂಧ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವೂ, ಹಲವು ಪಕ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ್ದೂ ಆಗಲಿರುವ ಮುಂದಿನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏಕಾಧಿಪತ್ಯದ ಸೊಕ್ಕಿನ ಸೋವಿಯಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನಂತೆ ಭಿದ್ರವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಎರಡನೆಯ ನಮ್ಮ ಸೂತ್ರ :

ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೆಲೆಸಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ತಮಿಳಿನವನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕು. ತಾನು ಬಾಳುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಸರ ತನ್ನ ಹಿತದ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ : ನಾನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳನ್ನೂ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ, ಮಹಡಿ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನೂ ಮಾತಾಡಿ ಬೆಳೆದವನು ಎಂದು. ಈಗ ಇವರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕನ್ನಡ

ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಮತ್ತು ತಮಿಳಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ. ತಾಯಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಗೆಳೆಯರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಆಶಿಸುವ ತಂದೆ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ - ಇದೊಂದು ರೂಪಕವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರಿಗೂ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಜೀವನದ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾಗಲು ವಿಶಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೇಕೆಂದು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ತಮಿಳರು ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಿಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಹುಡುಗಿಯ ವರ ತಮಿಳುನಾಡಲ್ಲೋ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲೋ ಇರಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ, ಮನೆಗೊಂದು ಭಾಷೆ ಹೀಗಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ - ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ತೆಲುಗು, ಸಿಂಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತಾಡುವ ಜನರಿಗೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಕೇವಲ ಮದುವೆ, ಊಟ, ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತನ್ನತನದ ಹಲವು ಕೊಂಡಿಗಳ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅಸಹನೆ ತೋರಬಾರದು. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೀದಿಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಬಾರದವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಮಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸರಕ್ಕೇ ಕುರುಡನೂ ಕಿವುಡನೂ ಆಗುವ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಯಾರೂ ಬರಬಾರದು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಪಂಚಮಾನ್ಯ ಇಡೀ ಕೊಟ್ಟಾಯಮ್‌ನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾದ ನಗರ ಇದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಇದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಎಂದೆ. ನಿಜ - ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಲು ಬಾರದವನೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥನೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ತಮಿಳರು, ಉರ್ದುಜನ, ಸಿಂಧಿಗಳು - ಎಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಅದ್ವೈತ ಕರ್ತವ್ಯವೆನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಬಾರದವರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ. ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ಪಂದಿಸಲಾರದವರು ಕುರುಡರಾದ ಅಸಂಸ್ಕೃತರೇ.

ಈ ನೇತೃತ್ವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಈಚಿನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ : ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ಪ್ರತಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ ಎದ್ದಿರುವ ವಿವಾದ ತಮಿಳರಿಗೆ ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಗುರುತಾಗಬಾರದು.

ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ತಮಿಳಿನ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಊರುವ ಸಂಕೇತವಾಗದಿದ್ದರೆ, ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅವರು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಳಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವಿಶ್ವ ಭಾವನೆಗೆ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮರ್ಯಾದಿಸುವ ವಲಯದಲ್ಲಿ - ತಮಿಳರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ - ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ನಾವು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಇದು. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತಮಿಳರು ಯೋಚಿಸುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಮೆಯ ಅವಿವರಣೆಗೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ತೋಚದೆ ಹೋದದ್ದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ತಮಿಳರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಕೂಡ ಬೆಳೆದೀತು. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ಕಾರಂತ, ಪು.ತಿ.ನ. ರಂಭವರಿಂದ, ಈಗಿನ ಲೇಖಕರಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಚಳವಳಿಯ ಬಾಯ್ತಡಕತನದಿಂದ ಮರುಳಾದ ತಮಿಳರು ಕಲಿಯುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸದಾ ಕಲಿಯುತ್ತಿವೆ? ಹಾಗೆ.

ತಮಿಳರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡದವರು ತಮ್ಮ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡಿಗನಾಗಿ ನಾನು ತಿರುವಳ್ಳವರ್ ಪ್ರತಿಮೆ ಪರ ಮಾತಾಡಿದ್ದು, ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ - ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಈ ಜನರು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲೋ, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲೋ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲೋ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯದೇ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತಿತ್ತೇ? ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಾವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದ ಜನ ಈ ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ಯಜಮಾನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನೂ ಮಾತಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ. ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಭಾಷಾ ನೀತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ವೈರವಿದ್ದದ್ದು, ತಮಿಳು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಛಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡದ್ದು ಹಾಗೆ : ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕಲಿಸ ವಾಡಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಸಮಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು.

ಮೂರನೆಯ ಸೂತ್ರ :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡವಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದು. ಯಾವ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಭಾಷೆ - ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಭಾಷೆ - ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಲಾರದು. ಪರನಾಡಿನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ನಮಗೆ ಬೇಡವೆನ್ನು ತಯಾರಿರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಜಾಣತನ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಸಾಲದು. ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಅಗತ್ಯದ ಮಹಾನ್ ಜಾಣರು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಕಲೆಯಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ಇವರಂಥವರು ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆಯಿಂದ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟವರಾದರೆ ಒಂದೋ ಮನೋರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದುಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಜಾಣತನವನ್ನು ಕಂಟಕವಾಗುವಂತೆ ಬಳಸುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತಗಾರ ಹೃದಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭಲಭ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು, ಸರಳನೂ, ದಕ್ಷನೂ, ವಿವೇಚಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಕಮಿಯುಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಸುಲಭವೂ, ಸರಳವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದು : ಕನ್ನಡ ಅಪ್ಪರೆಯಿದ್ದಂತೆ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇವಳು ಪ್ರಭಾವಿತಳಾದಳೋ ಕನ್ನೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಉಗ್ರ ತಮಿಳರ ಮಡಿ ನಮಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ.

ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾದಲ್ಲಿ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ದಿಂದ ಅದು ಸುಸೂತ್ರವಾದಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲವು ಆತ್ಮೀಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತವರಾದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೂತ್ರ - ಕನ್ನಡವೇ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುವುದು, ಆತ್ಮಂತ ಸಹಜವಾದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜೀವಿಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯದವನು ಕೇವಲ ಬಾಯಿ ಪಾಠದ ಗಿಣಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನು ಸಹಜವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುಕರಣೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಯದವನು ತಂತ್ರಜ್ಞನಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಮರ್ಥ ಉದ್ಯಮಶೀಲನಾಗಲಾರ. ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕಚ್ಚಿ ತಿಳಿಯಲಾರ; ತಿಳಿಯಲು ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ

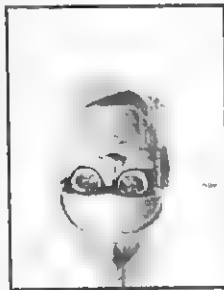

ಸಂವೇದನೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿರಲಾರ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆತ್ಮತಮ ಚಿಂತಕರು ಸಹ - ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ದರ್ಶನ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕೀಯಶಾಸ್ತ್ರ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ - ಅವನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಇದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ.

ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುವ ನಮ್ಮಂಥವರೇ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಪವಾದವಿದೆ. ಇದು ನಿಜವೇ. ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಇರುವ ಒಂದೇ ಶಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವಿದ್ದಾಗಿ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತವೆ - ಅಷ್ಟೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾದವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಇಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ, ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ವರೆಲ್ಲರೂ ಬಡಹಳ್ಳಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸಿಟಿ ಜನರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದಂತೂ ಅವರು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೊನೆಪಕ್ಷ ಹತ್ತನೇ ಇಯತ್ತೆಯ ತನಕವಾದರೂ, ತನ್ನ ಅರಿವಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕವಾದರೂ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸದವನು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಮರೆತುಹೋಗುವ ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿದ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥವರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಓದುವುದಿಲ್ಲ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಮನರಂಜನೆಯ, ಅದರಲ್ಲೂ ಆಧುನಿಕ ಮನರಂಜನ ಪಡೆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ. ನಮ್ಮ ಕಾರಂತ, ಕುವೆಂಪು, ಮಾಸ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆ - ಯಾರನ್ನೂ ಇವರು ಓದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಧಾ ಮತ್ತು ತರಂಗಗಳನ್ನು ಓದ ಬಯಸುವವರೂ ಇವರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಡತನದ ಅಪಾಯ ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಮೈನಾರಿಟಿ ಜನ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಅದನ್ನು ಬಯಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಈ ಬಯಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸತ್ಯವಾದ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ("Modern World System"ಗೆ) ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಳಗಾಗಬೇಕೆಂಬ ತೃಷೆಯ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಲಿಗಳಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

මෙහිදී තැනැත්තා ධර්මයෙන් ප්‍රතිඥාදායී ලෙසට
 සමාජ භාරවැඩසටහන්වලට සහභාගී වීමට තැනැත්තා
 ඉඩලබා දීමට තැනැත්තා සූදානම් වීමට 'බෙදාහරින' බව
 පවසා සිටින බවත් තැනැත්තා සමාජයේ සිටින බවත්
 පවසා සිටින බවත් පවසා සිටින බවත් පවසා සිටින බවත්

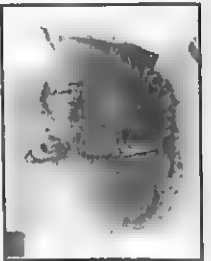
[illegible][illegible]

‘ဥပမာ ထုတ်ဖော်ထုတ်ဖော်’
 စုံထုတ်ပေးသူ ပုဂ္ဂိုလ် ‘ဥပမာ’သည် ထုတ်ဖော်သူ
 ထုတ်ဖော်သူ၏ စုံထုတ်သူ ‘ဥပမာ’ ‘ဥပမာ’
 ထုတ်ဖော်သူ ‘ဥပမာ’သည် ထုတ်ဖော်သူ၏ စုံထုတ်သူ

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

'වික්‍රමසාරථාරාම' චූර්ණයක සහස්‍රයකටත් අධික 'බ්‍රිතාන්‍යමුද්‍රා' සහස්‍රයකටත් වැඩි වශයෙන් මුද්‍රණය වූයේ 'බ්‍රිතාන්‍ය' ආයතනයේ මුද්‍රණාලයේය. මුද්‍රණය වූයේ 'බ්‍රිතාන්‍ය' ආයතනයේ මුද්‍රණාලයේය. මුද්‍රණය වූයේ 'බ්‍රිතාන්‍ය' ආයතනයේ මුද්‍රණාලයේය.

පැයපැයින්ගැබිණ ගෘහණීන් සැපයුණ පිළිබඳව ප්‍රශ්න
 විසඳන තැනැත්තා පැයපැයින් සැපයුණ සේ පැයපැයින්
 සැපයුණ පිළිබඳව ප්‍රශ්න විසඳන තැනැත්තා

[illegible][illegible]

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಗೆ, ಕಣ್ಣಿನ ಮೂಲಕವಲ್ಲ ಕಿವಿಗಳ ಮೂಲಕವೂ, ಮೂಕ್ಕು ಭೇದಿಸುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ.

ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೆಲ ಜಲ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, ಇಡೀ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಹಠದ ಸೈನ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಹೀಗೆ ಅಕ್ಷರ ಸೈನ್ಯವೂ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಚಳವಳಿಗಳಿಗೂ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಗಾಂಧಿ ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಒಡಿಸುವುದು

ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ, ಹರಿಜನ, ಖಾದಿ ಆಂದೋಳನ ಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು, ಅವರಿಗೆ. ಅಥವಾ ಹೀಗೂ ಹೇಳಬಹುದು : ಹರಿಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟ ಬಾಯಿ ಬಡುಕ ಪುಠಾರಿಗಳನ್ನೋ, ಅಥವಾ ಆತಂಕವಾದಿ ಮಂಜರನ್ನೋ ಮಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಭಾಷಾ ಚಳವಳಿಗಳಿಗೂ ಹೀಗಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ವಾದ್ಯರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಸಾರದ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಪಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಸೆಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಿಮಗಲು
ಅಭಿಮಾನಿ

ಕರ್ನಾಟಕ

- ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಲಾಶಯ - ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ (ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು)
- ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ - ಶಿವನ ಸಮುದ್ರ
- ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ವಿತ್ತರವಾದ ಜಲಪಾತ - ಜೋಗ ಜಲಪಾತ
- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಳವಡ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ - ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ
- ಭಾರತದ ಎರಡು ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ - ಹಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ
- ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಪೀಣಿ ಶೇಷಣ್ಣ, ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ, ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ, ಮೂರಸ್ತಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮುಂತಾದವರು.
- ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಭೀಮಸೇನ ಜೋಷಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರ್, ಬಸವರಾಜ ರಾಜಗುರು, ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಹಾನಗಲ್, ಕುಮಾರ ಗಂಧರ್ವ, ದೇವೇಂದ್ರ ಮುರುಡೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದವರು ಕಿರೀಟ ಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪೈಕಿ ೬ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ - ಡಾ. ಕುವೆಂಪು, ಡ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಡಾ. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ
- ಕೈಗಾರಿಕರಣದ ಮುತ್ತದಿಯಾಗಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಧ್ರುವತಾರ
- ೧೯೬೨ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಾದಾಸಾಹೇಬ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕನ್ನಡದ ಪರನಟ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ' ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್
- ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದರು 'ನಾಟಕರತ್ನ' ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರು
- ಒತ್ತದ ಏಳು ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲೊಂದು - ಬಿಜಾಪುರದ ಗೋಲ್ ಗುಂಬಜ್
- ಭಾರತ ಸೇನೆಯ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾ ದಂಡನಾಯಕ ಜನರಲ್ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ ಕನ್ನಡಿಗರು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತಗೊಂಡ ೭೦ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
- ಒತ್ತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಳಿಗಳಿರುವ ತೋಟ - ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
- ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಳಿಯಿರುವ ಮೃಗಾಲಯ - ಮೈಸೂರು ಮೃಗಾಲಯ
- ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಹೆಸರಾಂತ ಬಹುವಾದ್ಯ ಪ್ರವೀಣ ಹಾಗೂ ಗಾನವಿಶಾರದ ಬಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ
- ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರು
- ಭಾರತದ ಖ್ಯಾತ ಬಂಗೋಳ ಪಿಚ್ಚಾನ್ ಡಾ. ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಕನ್ನಡಿಗರು
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಬ್ಬರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು - ವಿ.ವಿ. ಗಿರಿ, ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ
- ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಹಿತ್ಯ ನೀಡಿದವರು - ದಿ. ಚಿ. ಉದಯ ಶಂಕರ್

ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹದ ಮಹಾಸಂಗಮ : ಸಿದ್ಧಗಂಗಿ

- ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಜ್

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ' ನಾಡಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ದಶಕಗಳಿಂದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಬಡ, ದೀನ-ದರತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಅನ್ನದಾನದ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ೫,೫೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದೆ. ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಮಾಜದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಶ್ರಯ ಒಂದು ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಇದು ಸುಕ್ಷೇತ್ರ. ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ. ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹಗಳ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರ. ಅನ್ನ-ಧರ್ಮ-ಜ್ಞಾನ. ನೋಡಿಯೂ ನಂಬಲಾಗದಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತ ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ, ನೀಡುತ್ತಿರುವ 'ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ'. ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶಂಸೆ. "ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿ". ಮಹಾ ದಾಸೋಹ ಪ್ರಮಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸರ್ವಾರ್ಪಣೆಯ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧು. ಕೀಳು ಮೇಲೇಳಿಸಿದ ಉದಾತ್ತ ಜೀವಿ.

ಅರವತ್ತರಡು ಕೋಮುಗಳು

ಪರಮಪೂಜ್ಯರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ನೂರಾರು ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದು ಅನ್ನ

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ
ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ
ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ
ಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ
ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಾತೆ
ನೆಲಸಿರುವ ತಾಣ

ದಾಸೋಹ ಹಸಿದು ಬಂದವರಿಗೆ ಅರಸವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ತಾನು ತೃಪ್ತಿ ಕೊಟ್ಟೀತು! ಕೋಟಿ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದರೂ ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿ ಇದ್ದಂತಾದೀತೆ? ಉದ್ದಾನ ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರಿಂದ ಕಿರಿದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ ಇಂದು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ ಓಂದಿನ ಗುರುಕುಲದ ನೆನಪನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಗಳವರ ಔದಾರ್ಯ, ಹೃದಯ ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದು ನಿದರ್ಶನ. ಅರಂಭದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಮತೀಯರಿಗೆ, ಸರ್ವಕೋಮುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ. ಆಗಿನೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೋಮುವಾರು ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡುವ, ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇಂದಿಗೂ ಈ ಆದರ್ಶವು ಅರಳುತ್ತಲೇ

ಇದೆ. ತನ್ನ ಸುಮಧುರ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಲೇ ಇದೆ - ದೂರ, ದೂರ! ಇಂದು ಒಂದಲ್ಲ - ಎರಡಲ್ಲ ೬೨ ವಿವಿಧ ಕೋಮುಗಳ ೫೫೦೦ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಶನ-ವಸತಿಗಳು ಉಚಿತ. ಕೋಮು ಭಾವನೆಗೆ ಬೇರೆಯವರು ನೀರರ ದರೂ ಚಿಗುರದೆ ಹೋದುದು ಇದೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಹಸ್ರ

ಶ್ರೀ ಉದ್ದಾನ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು

[illegible]

പ്രവേശനം അല്ലെങ്കിൽ

[illegible]

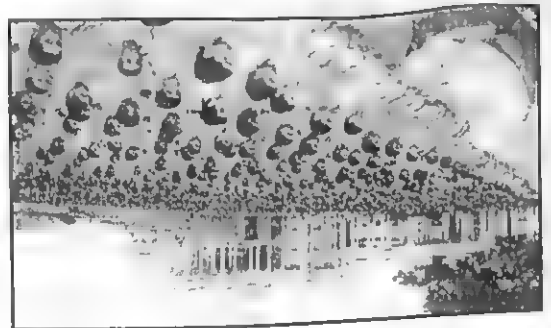
³ နှစ်စဉ်စာအုပ်

‘ညီမိစ္ဆာ’ ဟူသော စာအုပ်ကို ရေးသားသူသည် ‘အိန္ဒိယ’ နှင့် ‘ဗမာ’ နှစ်နိုင်ငံတို့၏ နယ်နိမိတ်ကို ဖြတ်၍ နေထိုင်သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်နိုင်ငံတို့၏ နယ်နိမိတ်ကို ဖြတ်၍ နေထိုင်သူ ဖြစ်သည်။

ಆಕ್ಷೇಪ ರದ್ದು

අග්‍රයාග්‍රාම -
 ප්‍රාචීන අග්‍රයාග්‍රාමය ප්‍රාචීන

[illegible][illegible]

ଉତ୍କଳ ମହିଳା

සූර්යාලය තරුණයාගේ
 ධනාත්මක බවට ඔහුගේ හිත ඇතිව

[illegible]

ಇದರ ಮೊದಲನೆಯ

[illegible]

പട്ടമവയോ മേഖല ൩൭
 ചെറുതു മേഖലകളിലുള്ള
 ചന്ദനം കൃഷിക്ക് വേണ്ടി
 വേണ്ടുന്ന പദ്ധതികൾ
 - നന്നായി തയ്യാറാക്കി
 പദ്ധതികൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം
 ചെലവ്. ഇവയുടെ മൂലം
 'നല്ല മരം നന്നായി
 മരവായ് വളർത്താൻ
 നന്നായി വളർത്താൻ
 വളർത്താൻ' എന്നൊരു
 പ്രസ്താവനയുണ്ട്.

[illegible]

ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರವರ್ಧನ

[illegible]

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဝတ်စုံအင်္ကျီ

[illegible]

နိဗ္ဗာန် ဟုဖော်ပြ

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬರಹದ ನಿಯಮಗಳಿವು. ಮನೋಹರಂ, ಕಂಪು ಅನಂದಿಸಲು ಪ್ರಿಯ ಪತ್ನೀ, ಬೇಡು.

ಕುಂಭಕರ್ಣ'ನೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿ. ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಗಲೂ ನಿದ್ರೆ ಬೇಕು. ತೂಕಡಿಸುವುದೇ ಅವರ ಸ್ವಭಾವ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಅನಿಷ್ಟದ ಸಂಕೇತವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಜಡತೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧಕಾರ, ಕ್ಲೆಬ್ಬುಗಳ ದ್ಯೋತಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧನ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಆ ಕವನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದು ಈ ಸಾಲಿನಿಂದ : 'ಜಗವೆಲ್ಲ ಮಲಗಿರಲು ಇವನೊಬ್ಬನೆದ್ದ'. ಏಕೆಂದರೆ ಬುದ್ಧ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಅರ್ಧಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ ಬೆಳಕನ್ನರಿಸುತ್ತಾ ಬುದ್ಧ ಹೊರಟಿದ್ದ!

ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ-ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿದ್ರೆ ಎಂಬುದು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಕಾರಣ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯನು ಎಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿಗಿಲಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ತೃಪ್ತಿಯ ಕಾಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬದುಕಿನ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕು ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲ. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲಾ ಒಳಗೆ ಇಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೈದು ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೂ ಯಾವಾಗ ಏನೋ ಎಂಬ ದಿಗಿಲು! ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸುಖ ನಿದ್ರೆಗೆಡೆಯಲಿ? ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ನಮಗೆ ಏನೇನೋ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದಿತು; ಸುಖ-ಭೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ತಂದಿತು? ನಿರಾಳವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಳಿಸಿತು?

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ! ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಎಂದರೆ ಮಲಗಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರಿಗೆ, ನಿದ್ರೆ ಎಂದರೆ ಜಡತೆಯ ಸೋಂಕೇ ಇಲ್ಲದ ಧ್ಯಾನ, ಯೋಗನಿದ್ರೆ. ಈ ವಿಚಾರ.

'ಶರಣ ನಿದ್ರೆಗೈದಡೆ ಜಪಕಾಣೆರಣ್ಣಾ, ಶರಣ ಎದ್ದಿದ್ದರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟಗೊಂಡಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲಿದನಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವಯ್ಯ
ಚೆಲ್ಲಿದನು ತಂದು ಶಿವಬೆಳಕೆ | ನಾಡೊಳಗೆ
ಸೊಲ್ಲೆತ್ತಿ ಜನವು ಹಾಡುವುದು||

ಬಸವಣ್ಣ ನಿನ್ನೆವರು ದೆಶೆದೇಶಿಗೆ ಶಿವಮಂತ್ರ
ಹೊಸಮತಕೆ ಮಂತ್ರ ನಿತ್ಯದಲಿ | ಒಕ್ಕಲಿಗೆ
ಹೊಸ ಮಂತ್ರ ಬಸವ ಜಪಿಸುವನು||

ಪ್ರದ್ವಾಂಜಲಿ

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ
ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ

ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು. ಸಂಶೋಧನೆ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಪಾದನೆ, ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪುರಾತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಚ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದದ್ದು. ಅವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕವಾದವು. ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಮೊದಲಾದವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಶೇಖರ ವಿಲಾಸ, ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ ಪುರಾಣ, ಬಸವ ಪುರಾಣ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳು ಅವರ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಾ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕವಿ ಪದ್ಧಾಂತ, ಮಹಾಕವಿ ರಾಘವಾಂಕ ಮೊದಲಾದವು ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು. ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳ ಕರ್ತೃವಾದ ಡಾ. ಹಿರೇಮಠರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದ ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಜೀವ ತುಂಬಿದ ಕೀರ್ತಿ ಡಾ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಶೋಧಕರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿತು. ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಜನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರ ಆತ್ಮಜೀವನವೆಂಬ ೧೯೯೮ರಂದು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು.

ಅಗಲಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸ ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ದಯಾಮಯನಾದ ಪರಶಿವನು ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲೆಂದು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಿವಂಗತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನೀಯ ಲೆಂದು "ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ" ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

ಶರಣರು ಕಟ್ಟಬಯಸಿದ ಸಮಾಜ

-- ಶ್ರೀ ಮಡಿವಾಳ ದೇವರು
ನಾಗನೂರು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಠ
ಶಿವಬಸವನಗರ ಬೆಳಗಾವಿ.

ಒಂದು ಸಮಾಜ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹಕರಿಸಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗದ ವಿಷಯವೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಶರಣರು ಆಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವು ಸಮಾಜದ ಕತ್ತರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆದ ಶಿವಶರಣರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೆ, ಬರಬರುತ್ತಾ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಆಗಿನ ಸಮಾಜದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹದಿಗಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಹೊಸ ಆದರ್ಶ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿತ್ತು. ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವದರ್ಮವನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಅವರು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದ ತತ್ವಗಳು ಅಂದಿಗೂ ಇಂದಿಗೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಅವು ಯಾವು ವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮತಾವಾದ, ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇಂತಹ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಶರಣ ಶರಣಿಯರು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿ ತಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣಭೂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶರಣರು ಜಾತಿಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಒಂದೇ ನೀರು, ಒಂದೇ ನೆಲ, ಒಂದೆ ಕುಲ ಇದ್ದರೂ ಆ ಜನ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಶರಣರು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಇಂತಹ ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು,

ದೀನದಲಿತರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸುಜ್ಞಾನದ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು, ಸದಾಚಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ ಸದ್ಗುಣಗಳೇ ಆಧಾರ ತೊಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾನರಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡರು. ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ೧೨ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶರಣರು ಈ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಂಥ ದಿಟ್ಟ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಶರಣರು ಬರೆ ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮೂಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಮಠಕ್ಕೆ ಮಠಾಧೀಶರನ್ನಾಗಿ ಅಸ್ಥತ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ತಂದು ಕೂಡಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನದ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆಗೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಆಗಿದೆ.

ಶರಣರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಮತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಆ ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಶರಣರು "ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಆಡುವುದಯ್ಯ" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿಗಳ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಜಂಗಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ಮಾಡಿದರು ಮಾಡಿದರು ತಮ್ಮ ಹಿತಕಲ್ಪದ
ಮತ್ತಾರ ಹಿತಕಲ್ಪ ನೋಡಯ್ಯ
ನೋಡಿದರು ನೋಡಿದರು ತಮ್ಮ ಹಿತಕಲ್ಪದ
ಮತ್ತಾರ ಹಿತಕಲ್ಪ ನೋಡಯ್ಯ
ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟನ್ನು ಹಿತವ ನೋಡಿದಡೆ
ಕೂಡಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯ

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭವ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಸದಾ ಪ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ನಾಯಕತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಣನೀಯ.

"ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ತನ್ನ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸದಾ ಕಂಕಣಬದ್ಧ. ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡಿಯೋಣ. ಆ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜಾತ್ಯಾತೀತತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸೋಣ."

ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಪ್ರಗತಿಯ ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ನೀರಾವರಿ : ೧೯೯೭-೯೮ರವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ೨೬.೭೭ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೫೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುನಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ೧೯೯೭-೯೮ರಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ರೂ. ೧,೫೧೭.೯೬ ಕೋಟಿ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ : ೧೯೯೭-೯೮ರಲ್ಲಿ ೧೬,೫೧೩ ದಶಲಕ್ಷ ಯೂನಿಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆ : ೧೯೯೮ರ ವೇಳೆಗೆ ೩,೦೧,೫೦೦ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳು, ೧೭.೯೫ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯ ರಾಜ್ಯ.

ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟೆಕ್‌ಪಾರ್ಕ್ : ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವೈಟ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಬಳಿ ಇರುವ ರೂ. ೧,೫೪೦ ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಪಾರ್ಕ್ ಟಾಟಾ ಸಮುಚ್ಚಯ ಹಾಗೂ ಐ.ಟಿ.ಪಿ. ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಿಂಗಪುರ್ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಪರಿಕರಾಭಿವೃದ್ಧಿ : ೧೯೯೭-೯೮ರಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರಸ್ತೆ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ : ರಾಜ್ಯದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇ. ೫೬ ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೦೦ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಕೈಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೭೦,೫೩೦ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನೇಮಕಾತಿ ೨,೪೭೫ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹಾಗೂ ೮೦೦ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ನೇಮಕಾತಿ.

ಆರೋಗ್ಯ : ೧೯೯೭-೯೮ರಲ್ಲಿ ೧೧.೧೨ ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಲ್ಸ್‌ಪ್ರೋಲಿಯೊ ಲಸಿಕೆ ಹಾಗೂ ೧೨ ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪೂರ್ಣ, ೪೦ ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ವಸತಿ : ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ೩.೫೦ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ. ೧೯೯೮-೯೯ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ೫ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಗುರಿ.

ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ : ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಸೌಕರ್ಯ. ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ೨,೩೪೩ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ : ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗದ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ರೈತರ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಲು ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಗೆ ಬಾಕಿ ಇದ್ದ ೬೦,೦೦೦ ಮನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ೧೯೯೮-೯೯ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೨೦,೦೦೦ ಮನೆಗಳ ವಿತರಣೆ. ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ೧೯೯೮-೯೯ರಲ್ಲಿ ೩೩ ಲಕ್ಷ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ : ಮುಂದಿನ ೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ರೂ. ೯೦೦ ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಉದಾತ್ತ ಧೈಯ, ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾರ್ತೆ

ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಿರಿ.

- ❖ ಇದೀಗ ನೀವು ಸಾಬೂನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಬಹುದು.
- ❖ ಕಸ್ತೂರಿ ನೀಲಂ ಹಾಗೂ ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾರ್ ಸೋಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯ.
- ❖ ಕಸ್ತೂರಿ ಸಾಬೂನುಗಳು ಬಹು ಉಳಿತಾಯಕರವಾದುದು ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾರ್ ಸೋಪಿನಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಒಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಡಿಟರ್ಜೆಂಟ್‌ಗಳು ಮಿಶ್ರಿತ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಉಡುಪುಗಳು ಬಿಳುಪಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಜ್ವಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಸ್ತೂರಿ ಸಾಬೂನುಗಳನ್ನು ಇಂದೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

‘ಕಸ್ತೂರಿ’

‘ಕಸ್ತೂರಿ’

ನೀಲಂ ಬಾರ್ ಸೋಪ್

ನೀಲಂ ಬಾರ್ ಸೋಪ್

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಯಿಲ್ ಮಿಲ್, ತುಮಕೂರು

ಆರಾಧ್ಯ ಅಂಡ್ ಆರಾಧ್ಯ ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿಮಿಟೆಡ್

21/2, ಆರಾಧ್ಯ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್,
ವಾಣಿವಿಲಾಸ ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560 004.

ದೂರವಾಣಿ :

ಕಛೇರಿ : 623773

ಮನೆ : 262455

ಹಾರ್ಡಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

(ಸ್ಥಾಪನೆ : 1982)

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ನೌಕರರ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ

ಎಸ್.ಐ.ಟಿ. ಕ್ಯಾಂಪಸ್, ತುಮಕೂರು-572 103

ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ	:	1072
ಷೇರು ಮೊಬಲಗು	:	ರೂ. 16,03,400.00
ವಾರ್ಷಿಕ ವಹಿವಾಟು	:	ರೂ. 1.8 ಕೋಟಿ
ಖಾಯಂ ಠೇವಣಿ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ	:	46 ದಿನಗಳಿಂದ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೆ 12.5%
	:	1 ವರ್ಷದಿಂದ 2 ವರ್ಷಕ್ಕೆ 13.5%
	:	2 ವರ್ಷದಿಂದ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ 15.0%
	:	3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 16.0%
ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ	:	ರೂ. 50,000.00 ಗಳವರೆಗೆ

ಡಾ|| ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು - ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸ್ಥಾಪನೆ : 1995

ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪುರಸ್ಕೃತ

ದೂರವಾಣಿ : 77267

ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಅರ್ಬನ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿ.,

ಬಿ. ಹೆಚ್. ರಸ್ತೆ, ತುಮಕೂರು - 572102

ಪ್ರಗತಿ ನೋಟ (31-1-1998ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ)

ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -2861		(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಅಧಿಕೃತ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ	50.00	ಠೇವಣಿಗಳು 719.15
ಪಾವತಿಯಾದ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ	46.94	ಚಾಲ್ತಿ ಬಂಡವಾಳ 776.91
ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ನಿಧಿಗಳು	10.82	ಸಾಲಗಳು 496.63

ನಿಶ್ಚಿತ ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೀಡುವ ಬಡ್ಡಿ ದರ (9.5.1998 ರಿಂದ)

30 ದಿವಸದಿಂದ 180 ದಿನಗಳವರೆಗೆ	- 10%	181ದಿವಸಗಳಿಂದ 1 ವರ್ಷದವರೆಗೆ - 11%
1 ವರ್ಷದಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ	- 12%	2 ವರ್ಷದಿಂದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು - 13%
ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ	- 5.5%	

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಶಂಕರಯ್ಯ

ನಟರಾಜು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ವೀರಶೈವ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಯಮಿತ

ಅಕ್ಕಿಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 053. ದೂರವಾಣಿ :2871003, 2282224

ಶಾಖೆಗಳು :

ನಂ. 265 ಡಿ, ಕನಕಪುರ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, 7ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-82 ದೂರವಾಣಿ : 649183

ನಂ. 391/32, 12ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, 6ನೇ ವಿಭಾಗ, ಡಾ. ರಾಜಕುಮಾರ್ ರಸ್ತೆ, ರಾಜಾಜಿನಗರ,

ಬೆಂಗಳೂರು-10. ದೂರವಾಣಿ : 3402145

ನಂ. 1732 : 32, ಎಂ. ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ವಿಜಯನಗರ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್ ಹತ್ತಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 040. ದೂರವಾಣಿ : 3358017

ನಂ. 324, 8ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, 1ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, 3ನೇ ಹಂತ, ಬಸವೇಶ್ವರನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-79. ದೂರವಾಣಿ : 3485393.

❖ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

❖ ಸೇಫ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ರಾಕರುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

❖ ಕೇವಲಗಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗಿಂತ ಶೇಕಡ 1/2ದಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನೀವು ತೊಡಗಿಸುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷೆ ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ನೀವು ತೊಡಗಿಸುವ ಹಣವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ, ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿತರ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ.

(31-03-1998ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ) (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ	:	85.96	ಹೂಡಿಕೆಗಳು	:	651.12
ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ	:	1347.69	ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ	:	2104.37
ಠೇವಣಿಗಳು	:	1862.20	ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ	:	29.05

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ರಾಜಪ್ಪ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಟಿ. ಉಮೇಶ್, ಬಿ.ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್.ಇ.ಇ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಯ್ಯ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್, ಡಿ.ಎಂ.ಇ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಎಂ.ಎ.,

ಶ್ರೀ ದಕ್ಷಿಣಾ ಮೂರ್ತಿ, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ, ಸಿ.ಎ.ಐ.ಐ.ಬಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಜಿ. ನಾಗಬಸಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ವೈ.ಟಿ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಬಾಲರಾಜ್, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ, ಟೆಕ್ನಿಟಲ್

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವರಾಜ್, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ, ಬಿ.ಎಲ್.

ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ್, ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಗಿರಿಜಾ, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ನಾಗರಾಜ, ಬಿ.ಕಾಂ., ಡಿ.ಸಿ.ಬಿ.

